

Warszawa 2011

EGZAMIN Z JĘZYKA POLSKIEGO

Witaj!

Uważnie przeczytaj tekst i polecenia, najlepiej dwa razy. Jeśli trzeba, wracaj do nich. Czytając, możesz podkreślać istotne dla Ciebie informacje. Postaraj się udzielać wyczerpujących odpowiedzi. Nie cytuj, jeśli nie jesteś o to proszony.

Komisji egzaminacyjnej oddaj wypełniony i sprawdzony przez siebie arkusz. Na pracę masz 90 minut. Życzymy twórczych pomysłów! Powodzenia!

Kajetan Chrumps

Czym, a właściwie: kim jest Kajetan Chrumps?

Są tacy, którzy mogliby o nim opowiadać godzinami, są też tacy, którzy boją się wymawiać jego imię lub nazwisko, są wreszcie inni, którym pomógł i zniknął, zanim zdolali wyjąkać słowa podziękowania.

Jest on jedynym zwierzątkiem, które posiada imię i nazwisko (nie licząc setek pseudonimów, pod którymi się kryje), jedynym zwierzątkiem detektywistycznym.

Pomocy udziela nie wzywany, rozszyfrowuje zagadki, aresztuje (tak!) winnych, odsłania tajniki przestępstw i walczy w imieniu Prawa.

Legenda głosi, że urodził się w labiryncie i wyszedł z niego natychmiast drogą dedukcji. Od tego czasu wydał tak zdecydowaną walkę przestępczości zwierzęcej, że ostatnio ma niewiele roboty – układa łamigłówki do pism rozrywkowych, reperuje stare zegary. (...) Sok porzeczkowy to jedyny napój, który do tej pory pije Kajetan Chrumps. Nawet podczas niezwykłego pojedynku z tak zwanym genialnym przestępcą...

Ale był czas, kiedy miewał łapki pełne roboty i musiał pokonywać piętrzące się przeciwności, samotnie pojedynkować z wilkiem – mordercą, kuną – złodziejem i z innymi przewrotnymi, groźnymi przestępcami. Kajetan Chrumps zawsze pozostał nieustępliwy i twardy i nigdy nie zбочzył z wytyczonej drogi obowiązku.

Dla ścisłości trzeba wyjaśnić, że nieprawdziwe są plotki, jakoby miał niespożyte siły. Przeciwnie – męczył się jak każdy. Zdarzało mu się nawet narzekać na reumatyczne bóle w ogonku, zwłaszcza kiedy jesiennymi wieczorami prowadził jakieś zawikłane, wymagające długich podróży śledztwo.

Jego wytarta zielona kurteczka (w kieszeniach której miał doskonałą procę, szkło powiększające oraz pudełko pinezek) nie zawsze widać najlepiej chroniła od chłódów jesiennych.

Można by oczywiście poświęcić osobną książkę przygodom Kajetana Chrumpsa (podobno nawet powstaje taka, a autorka, Bromba, nadała jej tytuł roboczy "Kajetan Chrumps wkracza do akcji"), ale nam chodzi raczej o skromną prezentację osobowości i charakteru, nie o całkowitą ocenę tak bogatej przecież działalności. (...)

Kajetan Chrumps był kiedyś na tropie szczególnie wyrafinowanego przestępstwa, ale przestępca wymykał się, kluczył i Chrumps czuł, że ma do czynienia z kimś, kto nie jest przeciętnym umysłem, z kimś, kto przenika przez jego sprytne pułapki, ba, czasami wręcz drwi sobie z niezmordowanego detektywa. (...)

Detektyw wiedział bardzo dużo. Wiedział nawet, kim jest przeciwnik, bo strwożone podziemie kryminalne powtarzało często to imię z lękiem i czcią, a służba bezpieczeństwa z niechęcią i urywanym zakłopotaniem – Kot Makawity.

Makawity był postacią prawie mityczną. (...)

Nadszedł jednak ten dzień, kiedy usłyszał dudniący głos detektywa:

- W porządku, Makawity. Mam pana na procy! Proszę nie próbować żadnych sztuczek!

- Pan Kajetan Chrumps? – zapytał kot. – Wiele o panu słyszałem! Trudno – westchnął ciężko – przegrałem. (...)

- Jeśli mam być szczery, mnie nie odpowiada oddanie pana w ręce poszkodowanych – oświadczył detektyw. – Takie sprawy lepiej załatwiać między nami zwierzętami. Dam panu szansę! Jestem zwolennikiem rehabilitacji. (...)

A gdy już usiedli w ciepłej norce, detektyw kontynuował swoją wypowiedź:

- Obaj wiemy, że nie jest pan byle kim, Makawity! Dlatego też pragnę potraktować pana jak kota honoru. Obaj wiemy, że to, co panu udowodniłem, to banalne i w gruncie rzeczy minimalne przestępstwo. Niewiele panu grozi, ale wystarczy, by grzązł pan dalej. Jeszcze nieraz może się panu posliznąć łapa, gdy już trafił pan do mojej kartoteki. (...)

Makawity zamyślił się głęboko.

- To nie jest takie proste – miauknął – ja nawet nigdzie nie mieszkam.

Nagle jego wzrok padł na stojące na stoliku szachy. Zaświeciły się kocie oczy.

- Panie Kajetanie – zaczął – proszę darować śmiałość – ale czy przed moją ostateczną decyzją nie moglibyśmy zagrać paru partii? Zawsze marzyłem o takim przeciwniku jak pan.

Chrumps zgodził się chętnie, bo czuł, że będzie to jedna z takich gier, które najbardziej lubił, że będzie to gra o wysoką stawkę, o przekonanie Makawitego do uczciwego życia. Ustalili, że mecz będzie miał dwanaście partii. Czyż można opisać tę wspaniałą walkę intelektów? (...)

I stało się, co się miało stać. Kajetan Chrumps odniósł zwycięstwo. A Kot Makawity nie tylko dał mu wtedy słowo honoru, że nigdy nie będzie miał powiązań ze światem przestępczym, ale nawet poprosił, czy nie mógłby wpaść czasem na szachy, na rewanż. (...)

na podstawie opowiadań Macieja Wojtyszki pt. "Bromba i inni"

Przypominamy! Postaraj się udzielać wyczerpujących odpowiedzi. Nie cytuj, jeśli nie jesteś o to proszony.

I. „A właściwie: kim jest Kajetan Chrumps?” – odpowiedz na pytanie:

.....

II. Niewiele wiemy o wyglądzie bohatera; wykorzystując informacje zawarte w tekście, stwórz własny portret Kajetana.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

III. Kiedyś „miewał łapki pełne roboty” – napisz notatkę o życiu zawodowym Kajetana Chrumpsa.

.....
.....
.....
.....
.....

IV. Po „przejściu na emeryturę” Kajetan Chrumps najbardziej lubi:

.....
.....
.....

V. W kilku zdaniach uzupełnij wypowiedź:

a. Kajetan zasługuje na podziw, ponieważ

.....
.....
.....
.....

b. Jest podobny do nas, bo

.....
.....
.....
.....

VI. Wyjaśnij, dlaczego przeciwnik Chrumpsa „był postacią mityczną”.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

VII. Wyjaśnij, co znaczą wyrażenia:

- a. „miewał łapki pełne roboty” -
- b. „może się panu pośliznąć łapa” -
- c. „mam pana na procy” -

VIII. Sprawdź, czy byłbyś godnym przeciwnikiem dla Kajetana Chrumpsa –
rozwiąż test:

TEST KAJETANA CHRUMPSA

1. Dopasuj nazwisko znanej postaci do zawodu lub pełnionej funkcji:

A. Fryderyk Chopin	a. astronom
B. Jan Matejko	b. kompozytor
C. Jan Sobieski	c. król
D. Mikołaj Kopernik	d. malarz
E. Bronisław Komorowski	e. pisarz
F. Andrzej Wajda	f. poeta
G. Astrid Lindgren	g. prezydent
H. Julian Tuwim	h. reżyser

A..... B..... C..... D..... E..... F..... G..... H.....

2. Wymień po 2 obiekty, które znajdują się w Warszawie:

A. muzea:

a) b)

B. zabytki:

a) b)

C. teatry:

a) b)

D. parki / ogrody:

a) b)

3. Jakie wydarzenia historyczne przypominamy sobie każdego roku:

- a) 3 maja -
- b) 1 sierpnia -
- c) 1 września -
- d) 11 listopada -

4. Narysuj wykres zdania, a następnie określ części mowy i części zdania.

O świcie mityczny Makawity niepostrzeżenie podkładał mleko sąsiadom.

WYKRES:

<u>Wyraz</u>	<u>Część mowy</u>	<u>Część zdania</u>
o
świcie
mityczny
Makawity
niepostrzeżenie
podkładał
mleko
sąsiadom

IX. Czas na wypracowanie. Przeczytaj uważnie tematy, wybierz z nich jeden, dołóż starań, by powstał zrozumiały i ciekawy tekst.

1. "Kajetan Chrumps wkracza do akcji" - stwórz opowiadanie o jakiejś nieznannej przygodzie Kajetana. Oprócz interesujących zdarzeń oczekujemy przemawiających do wyobraźni opisów. Krótki dialog lub monolog mile widziany.

2. "Rehabilitacja kota Makawitego" - napisz mowę. Zanim zaczniesz pisać, zastanów się, kto tę mowę mógłby wygłosić, do kogo, w jakim miejscu. Pomyśl, co mogłoby przekonać słuchaczy.

Rehabilitacja* – przywrócenie komuś dobrej opinii, oczyszczenie z niesłuszných zarzutów.

3. "Zawsze marzyłem o takim przeciwniku jak Pan". Minęło parę lat od spotkania Kajetana Chrumpsa z Makawitym... – w imieniu Makawitego napisz list.

4. "I stało się to, co musiało się stać..." – zredaguj kilka kartek z pamiętnika Bromby, która zna dalsze losy Makawitego i Chrumpsa. Przypominamy, że w pamiętniku oprócz zdarzeń odnotowuje się przemyślenia, emocje, własną ocenę bohaterów i sytuacji.

A series of 30 horizontal lines, evenly spaced, spanning the width of the page. These lines are intended for writing or drawing.